

שם הקורס : לימוד והוראת טקסטים תלמודיים

שנה"ל תש"פ

שם המרצה : הרב ישראל ביבי

מסלול / התמחות : תושב"ע

היקף הקורס : 1 ש"ש

תוכן הקורס :

בקורס זה נעסוק בלימוד וניתוח סוגיות תלמודיות הנוגעות בעיקר לדיני הקניינים, תוך מתן דגש על מונחי הדיון התלמודי, כללי התלמוד, סדר הדורות וספרות הפירושים והחידושים. כמו כן, נעמוד על מגוון שיטות דידקטיות ודרכי הוראה בהוראת סוגיות אלו.

מטרות הקורס :

1. התלמיד יכיר את מונחי הדיון התלמודי וילמד להשתמש בהם ככלי עזר להוראת סוגיות תלמודיות.
2. התלמיד יעמיק את הידע וההבנה בסוגיות הנידונות.
3. התלמיד ירכוש עקרונות ויסודות בדיני קניינים מתוך עיון בסוגיות התלמוד.
4. התלמיד יעמוד על הקשיים בהוראת סוגיות אלו ודרכי התמודדות.

ראשי פרקים :

1. הקדמה – מבוא כללי לתלמוד
 - 1.1 המעבר ממשנה לתלמוד
 - 1.2 סדר הדורות-אמוראי בבל ואמוראי א"י
 - 1.3 השפעת חכמי א"י על התלמוד בבלי
 - 1.4 התהוות התלמוד
2. מונחי הדיון התלמודי- על פי 'מבוא התלמוד לרבי שמואל הנגיד'
 - 2.1 הבחנה בין סוגי השאלות בתלמוד
 - 2.2 הבחנה בין סימני המקורות התנאיים בתלמוד.
 - 2.3 "חסוראי מחסרא"
3. מערכת הקניינים בתלמוד- עיון בסוגיות בפרק "הזהב"
 - 3.1 הבחנה בין סוגי הקניינים השונים: קרקעות, מיטלטלין, עבדים
 - 3.2 דרכי הקניין ומקום הקניין.
 - 3.3 מהות הקניין- עיון בדברי האיחרונים
4. "סיטומתא"
5. "מחוסר אמנה"
6. קניין "משכחה" ו"מי שפרע"

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106 רחובות 76110
טל' 08-9485666
פקס' 08-9485686

קמפוס אלקנה

אלקנה מיקוד 44814
טל' 03-9362172
טל' 03-9061234
פקס' 03-9362288

דרכי הוראה:

הרצאה, דיון, (בליווי דפי מקורות)

דרישות ומטלות הקורס:

1. השתתפות פעילה בשיעורים
2. מבחן מסכם (100%)

דרכי התקשרות עם המרצה:

דואר אלקטרוני: israelbibi120@gmail.com

ביבליוגרפיה:

אלבק ח', מבוא לתלמודים, תל אביב, דביר, תשכ"ט (פרקים נבחרים)
אפשטיין י"ג, מבואות לספרות האמוראים, ירושלים, מאגנס, תשנ"ג. (פרקים נבחרים).
גולאק א', יסודי המשפט העברי, א-ב, דביר, תל אביב, תשכ"ז, עמודים: 103-127
הבלין ש"ז, "תלמוד בבלי", האנציקלופדיה העברית, לב, עמודים 862-863
הבלין, ש"ז, מסורת התורה שבעל פה, יסודותיה, עקרונותיה והגדרותיה, אורות ישראל מכללה
אקדמית לחינוך, תשע"ב (פרקים נבחרים)
כהן, א', רבנן סבוראי וכללי הלכה, סיני, קיא (תשנ"ג) עמ' קפד-קצא
כ"ץ, ד', "סיטומתא- כוחו של מנהג בדיני הקניין", משפטי ארץ, ג, קניין ומסחר, מכון משפטי
ארץ, עפרה, תש"ע, עמ' 109-123
מלמד, ע"צ, פרקי מבוא לספרות התלמוד, ירושלים, תשל"ג
עץ חיים, 'התלמוד בבלי', י"ד גילת ואחרים (עורכים), מבוא לתורה שבעל פה יחידה 5, תל אביב,
האוניברסיטה הפתוחה, תשנ"ב
פרומן, י', התלמוד כהויתו, שדמות מחולה, ישיבת ההסדר שדמות נריה, תשס"ב
פריד, י', שטרן, א', (עורכים), תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא עם הלכה ברורה ובירור הלכה, מכון
הלכה ברורה ובירור הלכה, ירושלים, תש"ס, עמודים קס'-קסא'
קליינמן, רון ש', דרכי הקניין ומנהגי מסחר במשפט העברי, אוניברסיטת בר אילן, רמת גן תשע"ג
שלזינגר, י"מ, מלמד, י', ריבלין, ש', דרכים בהוראת גמרא, מכון מופ"ת, תשע"א

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106 רחובות 76110
טל' 08-9485666
פקס' 08-9485686

קמפוס אלקנה

אלקנה מיקוד 44814
טל' 03-9362172
טל' 03-9061234
פקס' 03-9362288